

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eginhartvs De Vita Caroli Magni, Animadversionibvs Illvstratvs

Bessel, Friedrich
Reinhard, Johann Friedrich

Helmeftadii, 1667

Animadversiones Ad Cap. XXIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10996

- tum ferculis præbebatur, præter assam, quam venatores verubus * adferre solebant, quæ ille lubentiùs quàm ullo alio cibo vescebatur. Inter cœnandum aut aliquod acro-
5. ma, aut lectorem audiebat. † Legebantur ei historiæ, & antiquorum * regum gesta. † Delectabatur & libris S. Augustini, præcipue iis, * quos de Civitate Dei inscripsit.
7. † Vini & omnis potus adeò parcus in bibendo erat, ut * sub cœnam rarò plus quàm ter biberet. † Æstate post cibum meridianum pomorum aliquid sumens, aut semel bibens, depositis vestibus ac calciamentis, velut noctu solitus erat, duabus aut tribus horis quiescebat. † Noctibus sic dormiebat, ut somnum quater aut quinquies, non solum expergiscendo, sed etiam defurgendo interrumperet.
10. † Cum calciaretur & amicaretur, non tantum amicos admittebat, verum etiam si Comes palatii * litem aliquam esse diceret, quæ sine ejus jussu definiri non posset, statim litigantes introduci jussit, & velut pro tribunali sederet, litem cognita, sententiam dixit. † Nec hoc tantum eo tempore, sed etiam quicquid eâ die cujuslibet officii agendum, aut cuiquam ministrorum injungendum erat, expediebat.

*MS. ferre F. inferre ut alii habent.

* MS. rei gesta L. res gesta.

* MS. qui de Civ. D. prætitulati sunt.

* MS. super cœna.

* MS. Litem aliquam.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXIV.

Quippe qui ebrietatem in qualicumque homine, nedum in se ac suis, plurimum abominabatur.) In trivlis nota est bibacitas Germanorum, tot exterarum gentium conviciis nobis objecta, quam vel Maximus Germanorum Princeps suo exemplo diluere posset. Nam clarè Albertus Crantzius lib. 11. Saxonie cap. 8. lege vetuisse ait Carolum, nè quis alium ad bibendum provocaret, ebriumque in exercitu suo aquam in posterum potare compulisset. Laudabile hoc Primi Germanorum Imperatoris exemplum secutus Carolus V. Anno 1530. itemque Rudolphus II. 1577. severissimis constitutionibus sanxere, ut gravissimè mulctarentur, aut etiam inedia domarentur bibones luxuriosi.

[Cœna quotidiana quaternis ferculis tantum præbebatur.] Sancta verò illorum temporum continentia, præ luxuriâ nostrorum. Nam quod polyphagum

M

phagum

phagum ex Carolo facit Turpinus *cap. 20.* & qui ejus verba repetit Siffrius Presbyter *Epit. lib. 1. ad ann. 801. p. 687.* pro solità suâ stoliditate delirat.

Præter assam, quâ ille libentius quàm ullo alio cibo vesceretur.) Et hoc similiter ab antiquâ Germanorum consuetudine traxisse Carolum perquam est verisimile. Veteres enim Germani ut Auctor est Posidonius, apud Athæneum *lib. iv. Dipnosoph. cap. 13. κρέα μελιδόν ἐπιτημένα* in prandium adferre solebant, secuti antiquissimos Heroas, quos carne rarò usos elixa eleganter demonstravit Joh. Wowerius *Polymathie cap. 10. §. 8.* Nam quod Servius *ad lib. 1. Aeneid. v. 217.* usum elixarum carniū Heroicis temporibus planè aufferit, falsitatis pridem convicere Eruditi. Et sanè subest etiam ratio cur assæ carnes elixis sint gratiores: quàm scitè exponit *vetus Glossa* primùm ex *MS.* à Barthio edita *ad lib. 1. Thebaid. Statii v. 522. p. 180. tom. 11.* Adde Conring. *de Habitùs Corporum Germanicorum causis p. 77.*

Inter cœnandum aut aliquod acroama, aut lectoris m. audiebat) De Anagnoste res Romanis moribus inrer cœnandum usitatissima. Cornelius Nepos *de Pomponio Attico cap. 14. §. 1.* Nemo in convivio ejus aliquod acroama audivit, quàm Anagnosten: quod nos quidem jucundissimum arbitramur. Neque unquam sine aliquâ lectione apud eum canatum est. Similiter de Avunculo suo Plinius Junior *lib. 111. Epist. v.* Et frequentissimè apud Aulum Gellium ut rectè ad eundem observavit, Jacobus Oiselius *lib. XIII. cap. 12. p. 647. Edit. nuperr.* De Acroamate autem res paulò intricatior est. Nescias enim utrum *cantica* ipsa & argutè dicta; an *cantores*, mimi, aliiq̃ue id genus scurræ festivi intelligendi sint? Prius exprimit Isidorus *Glossis: Acroama auditio lyrarum & tibiarum;* qui proculdubio ante oculos habuit Poëtam Saxonem *lib. v. de Vita Caroli v. 377.*

*Cœnanti lector recitans non defuit unquam,
Perq̃ vices aliquod audit acroama.*

Malim tamen ego acroamata sensu *Svetoniano* apud Nostrum accipere; Svetonius enim acroamata & histriones conjungit *Augusto cap. 74.* cujus imitatore & hic se præbuit Eginhartus, observante *Casaubono.* Cæterum de Acroamatis in cœnâ adhibitis Plinius *lib. 1. Epist. xv. & lib. vi. Epist. xxxi.* Quâ de re disputat Muretus *lib. vi. Variar. Lection. cap. 15.*

Æstate post cibum meridianum pomorum aliquid sumens.) Vestigia Tranquilli in *Augusto cap. 77. & 78.* iterum legere Eginhartum, in aperto est. Quanquam imitatio obscurior ac confusanea, negligentiam Imitatoris aut lectoris potiùs quadantenus arguat. Velimus, ergo, nolimus, *Casauboni* judicium etiam hac in parte probare debemus *notis in Svetonii Augusti*

sum cap. 77. pag. 270. Negligenter, inquit, legerat verba hæc Svetonii, quæ cum sequentibus coherere credidit: Ita res alienissimas ineptâ emulatione hujus scriptoris, in unam periodum commiscuit.

Si Comes palatii litem aliquam esse diceret, quæ sine ejus jussu definiri non posset) Intellectus hujus loci dependet ex eâ Lege Caroli M. quam lib. 117. cap. 77. recitat Ansegisus: Neque ullus Comes palatii nostri potentiorum causas sine nostrâ jussione finire presumat, sed tantum ad pauperum & minus potentum justitias faciendas, sibi sciat esse vacandum. Summæ alioquin dignitatis comitem fuisse palatii vel inde constat, quod per eum Imperator ad Aulicos suos locutus fuerit, id quod ex Monachi Sangallensis lib. 11. cap. 9. probat Barthius Adversar. lib. xxii. cap. 6. Officium ejusdem nemo melius describit Hincmaro Rheimsensi Archiepiscopo Epist. ad Ludovicum Balbum Regem cap. 21. Comitum, inquit, palatii inter cætera pene innumerabilia, in hoc maxime sollicitudo erat, ut omnes contentiones legales, quæ alibi orta, propter æquitatis judicium, palatium aggrediebantur, justè & rationabiliter determinaret, seu perversa iudicata ad æquitatis tramitem reduceret. Eadem etiam cap. 19. refert, nisi quod addit, prævidere Comitem debere si necessitas sit, ut causa ad regem deferatur. Sed hæc alii integris etiam libris pridem occuparunt.

CAPVT XXV.

1. ERat eloquentiâ copiosus & exuberans, poteratque
2. quicquid vellet apertissimè exprimere. † Nec patrio tantum sermone contentus, sed & peregrinis linguis ediscendis operam impendit: in quibus latinam ita didicit, ut æquè illâ ac patriâ linguâ orare sit solitus: Græcam verò meliùs intelligere quam pronunciare poterat.
3. † Adeò quidem facundus erat, ut etiam didascalum munus
4. subiisse appareret. † Artes liberales studiosissimè coluit, earumque doctores plurimum veneratus, magnis afficiebat
5. honoribus. † In discenda Grammaticâ Petrum Pisanum diaconum, senem audivit, in cæteris disciplinis Albinum cognomento Alcuinum, item Diaconum de Britannia, Saxonici generis hominem, virum undecunque doctissimum, præceptorem habuit: apud quem & Rhetoricæ & Dialecticæ, præcipuè tamen Astronomiæ ediscendæ pluri-
6. mum & temporis & laboris * impendit: † Discebat & *MS. im-